

Hadsel kommune

postmottak@hadsel.kommune.no

INNSPILL TIL HADSEL KOMMUNES AREALPLAN 2022-2032

Vesterålen Turlag har som formål å fremme det tradisjonelle og enkle friluftsliv i Vesterålen. Det er viktig å forvalte naturressursene riktig og gjøre friluftsområdene mest mulig tilgjengelig for allmennheten. Vi ønsker å verne viktige friluftsliv- og kulturhistoriske områder fra utbygging og styrke allemannsretten såvel i strandsonen som annen utmark. Ut fra dette synspunktet har vi følgende innspill til Hadsel kommunes arbeid med arealplan 2022-2032:

Generelt om adkomst

Vesterålen Turlag inviterer Hadsel kommune til å sikre allmennhetens adkomst til marka, fjæra og andre attraktive friluftsområder. Hadsel har hittil hatt uendelige muligheter, men disse står under press. Hevdvunne felles utmarksveier og -stier står i fare for å bli blokkert. Det kan for eksempel skje ved at det kommer nye grunneiere utenfra - uten kunnskap om stedlig tradisjon og nedarvet bruksrett. Dermed blir utøvelse av friluftsliv vanskeligere, og hele kommunens befolkning samt tilreisende, blir tapere. I arealplanen bør det tydelig avmerkes innarbeidete felles adkomstveier til utmarka og fjæra. Så vet både grunneiere og allmennhet hva man har å forholde seg til. En viktig kilde til informasjon om turløyper og -områder er boka På tur i Vesterålen og Lødingen (2015) samt turene i Telltur-konseptet til Vesterålen friluftsråd.

Om allemannsretten og økende besøkstall

Allemannsretten er også under press på den måten at den kan bli utnyttet utover det den hjemler. Turlaget har årlig et 20-talls turarrangement i Hadsel, blant annet 10-topperssturen på Søndre Langøya. Dialog med grunneiere og lokal kunnskap gjør at våre arrangement for lokalbefolkningen er en svært liten del av dette presset. Men Hadsel kommune er en reiselivsdestinasjon, og man kan se for seg at enkelte områder brukes og utnyttes mer enn det allemannsretten åpner for, og at bruk er til skade og plage for så vel grunneiere som «vanlige» brukere. Kommunen bør allerede i planverket drøfte og innarbeide hvordan man kan ta vare på et forventet økt antall besøkende i fremtiden, dette kan være alt fra parkeringsarealer til områder tilrettelagt for telting, toaletter og rent drikkevann. Eksempler på økt bruk utover Hadseløyas vestsida, er øyer i og ved utløpet av Raftsundet som er mye besøkt av utenlandske padlegrupper som tar tilhold på disse. Og fremfor alt bunnen av Trollfjorden som i en årrekke har hatt så mange teltere/padlere at grunneierne har måttet sette opp skilt på flere språk for å gjøre oppmerksom på allemannsrettens begrensninger og plikter.

Spredd bolig/hyttebebyggelse

Sjøl om vi har mye strandlinje i Vesterålskommunene, må kommunen ha en restriktiv linje for dispensering fra 100-meters grensen i strandsonen utenfor tettbebyggelse og allerede regulerte hytte- og boligområder. Strandsonen er viktig for rekreasjon, og spesielt områder som allmennheten benytter må skjermes for hyttebygging.

Noen ytterligere innspill

- 1) I planbestemmelsene 3.4.1, underpunkt 8) er det listet opp en rekke tilretteleggingstiltak for friluftsliv som er tillatt etter søknad til kommunen. «*Det er tillatt med tiltak som legger til rette for friluftsliv, herunder turstier, skiløyper/enkle lysløyper, bruer, kløpper og rasteplasser for allmennheten etter søknad til kommunen.*» Punktet forstås slik at dette er tiltak som ikke krever dispensasjonsbehandling fra arealplan. Her kan med fordel også parkeringsplasser ved utfartsområder som tilretteleggingstiltak for friluftsliv inntas om mulig.
- 2) I samme planbestemmelser 3.4.1, underpunkt 8) kan det forstås at også enkle tilretteleggingstiltak som turstier, kløpper og enkle rasteplasser først er tillatt etter søknad til kommunen. I dialog med andre kommuner i distriktet har vi fått tilbakemelding om at kløpper og merking av turstier ikke er underlagt søknadsplikt. Kulturdepartementet har til sammenligning kun krav om grunneiers samtykke ved tildeling av tilskudd til slike tiltak. Og i våre tidligere løypetiltak har vi derfor kun innhentet grunneiers tillatelse. Vi ber om at det klargjøres om også de enkleste tiltakene som nevnt også er underlagt søknadsplikt, og forhåpentlig beskrives at disse tiltak ikke krever kommunal søknad.
- 3) Vesterålen Turlag ber om å få regulert et område på 70 meter i radius rundt Trollfjordhytta (med senter midt i hyttetunet) fra LNFR til «Fritids og turistformål». Sortland kommune regulerte i dens siste arealplan et område rundt Vesterålen Turlags Turlagsstua i Sortlandsmarka til nettopp dette formålet. Dette gjorde godkjenning og igangsetting av de tiltakene man utførte på Turlagsstua i 2021 enklere for både kommune og turlag. Per dags dato har Vesterålen Turlag ingen planer om utvidelse av anlegget på Trollfjordhytta, men mener det kan være hensiktsmessig å omregulere arealet ved Trollfjordhytta i rulleringa av arealplanen. Vi tør foreslå følgende bestemmelser for dette området, inspirert av de bestemmelser som ble gitt for Turlagsstua i arealplanen for Sortland:
Innenfor det regulerte området tillates følgende:
 - Hyttene kan påbygges/ombygges med flere sengeplasser, større ved/utstyrslager og utedo. Disse funksjonene tillates også oppført i nye bygg innenfor området.
 - Det tillates oppført gapahuk.
 - Liten vindmølle på inntil 2 meter diameter, tillates oppført.
 - Brygge for bading, vannhenting, padling og andre vannaktiviteter tillates oppført.
 - Samlet utnyttelsesgrad for området settes til 20% BYA. (Kommentar: Det var satt til 40% på Turlagsstua)
- 4) Vesterålen Turlag har over tid vært i dialog med Trollfjord Kraft (nå Nordkraft) og for såvidt Hadsel havn om hvordan man ivaretar det økende besøket sjøveien inn i Trollfjorden. Mange ønsker kun å ligge til kraftstasjonens kai med egen båt for så å forlate etter noen timer eller neste dag. Mens andre ønsker å gå på fjelltur; dagsturer og blant annet til Trollfjordhytta. På det mest ekstreme før korona var det eksempelvis 120 skiturister over kaia i Trollfjorden i døgnet. En mulighet for å avlaste dagens kai og samtidig tilrettelegge for slike besøk, er at det åpnes for å legge ut ny flytebrygge i nærheten av eksisterende kai i Trollfjorden. For eksempel rett innfor eksisterende kai. Om arealplanen kan åpne for slike tiltak, vil en konkret søknadsprosess senere være enklere og man unngår å måtte søke dispensasjon fra arealplanen.

Lykke til med planarbeidet, og vi ser fram til å få i hende planutkastet når det foreligger.

Med hilsen
for Vesterålen Turlag

Trond Løkke
Leder